

Fulles, un món extraordinari

a Torroella de Montgrí

TEXT: Josep M. Farreró i Carolà

Més de 700 visitants en un mes

El Grup Local del Baix Ter ha tornat a exposar el seu treball, més complet aquesta vegada, sobre la gran diversitat de fulles existents, a la capella de Sant Antoni de Torroella de Montgrí.

L'exposició està pensada perquè qualsevol grup local que hi tingui interès la transporti fàcilment i l'exhibeixi, i així pugi aprofundir en el coneixement i la classificació de les fulles.



Responsabilitat i precaució amb les plantes

L'exposició es va poder visitar del 10 de setembre al 10 d'octubre.

Aquest projecte, que va ser exposat al Castell Pau de la Bisbal d'Empordà (del 3 d'octubre al 24 de novembre de 2019), aquest any s'ha completat i mostrat, durant un mes, a la capella de Sant Antoni de Torroella de Montgrí (del 10 de setembre al 10 d'octubre de 2020). Per exhibir-lo s'ha hagut de repensar i d'adaptar a les característiques del nou espai.

A l'hora de planificar i dissenyar per primera vegada l'exposició, el problema a resoldre fou esbrinar com classificar les fulles per aconseguir presentar-la de manera didàctica i entenedora. Preteníem estructurar el coneixement de manera que, combinat amb l'estudi de la flor (candidat a una propera exposició), ens proporcionés l'aprenentatge suficient per endinsar-nos en el món de les claus dicotòmiques. Val a dir que en la resolució de problemes com aquest, és inevitable que els membres del nostre grup, apassionats tots per la vida vegetal, comencem a estirar el fil i plantejar-nos temes relacionats que ens despertin l'interès. Així doncs, en tot el procés de planificar, dissenyar i confeccionar l'exposició, ens anaven sorgint preguntes com: per què perden les fulles els arbres?, per què canvien de color a la tardor?, com saben els arbres quan han de brostar o quan han de deixar caure la fulla?, etc.

Un seguit d'interrogants que, en aquest cas, ens han fet pensar i buscar informació, enriquint-nos, de mica en mica, i fent-nos gaudir en l'aprenentatge.

Com a resultat dels nostres debats i raonaments, la classificació d'aquests òrgans vegetals es va dur a terme tenint en compte la diferència bàsica entre fulla simple i fulla composta. Vam observar tant la forma general com el relleu del limbe i fent especial èmfasi en la nervació i en les formes de l'àpex, de la base i del patró que presenta el marge.

Des d'una altra vessant es van classificar en funció de la disposició i inserció de les fulles a la tija, i les adaptacions que poden presentar, com ara els circells, els fil·lòdis, les espines foliars, les fulles insectívores, les fulles crasses o suculentas, les fulles xeròfiles i les adaptacions de la tija simulant fulles, com els cladodis.

Les funcions de la fulla (la fotosíntesi, la respiració, l'evapotranspiració i l'exsudació) es van materialitzar amb un croquis il·lustratiu i una explicació detallada de cadascuna d'elles.

El treball es va completar amb dos cartells més amb els quals es volia aclarir les diferències entre els ambients humits, on la morfologia ve marcada per l'abundància d'aigua (per exemple vernedes, freixenedes, pollancredes, salzedes, etc.), i els ambients secs, on les plantes desenvolupen fulles amb una sèrie d'adaptacions que intenten minimitzar la pèrdua d'aigua condicionant-ne la morfologia (alzinars, suredes, carrascars, brolles, pinedes, etc.).

Va ser un treball lent però constant, d'anar madurant. D'aquells en què, tot i fer passos endavant, també en fas d'altres més descoratjadors enrere fins que finalment, amb esforç, arribes a culminar-lo. És llavors quan la gratificació i la satisfacció, en veure una feina ben feta, t'envaeixen ressaltant tot el que has après pel camí.

Una vegada tancada l'exposició a Torroella, el Grup l'ofereix a qui ho desitgi per tal que la feina realitzada pugui servir per continuar la difusió d'aquest coneixement. Si hi esteu interessats podeu posar-vos en contacte amb el Grup Local del Baix Ter a l'adreça de correu electrònic:

baixter.floracatalana@gmail.com

Alguns detalls de l'exposició.



Responsabilitat i precaució amb les plantes

Josep M. Farreró i Carolà. Actualment jubilat. Ha exercit de mestre, psicòleg i logopeda a Palafrugell (Baix Empordà). Col·labora descrivint itineraris de la rodalia amb interès paisatgístic, patrimonial o botànic a la revista «Torre Ferrera» de Mont-ras (Baix Empordà). La seva afició pel món de la natura la té de ben petit. La seva àvia materna va iniciar-lo en el coneixement de les herbes remeieres i la identificació de plantes del seu entorn més proper. Més endavant va conèixer el botànic Albert Mallol que el va introduir en el fascinant món de les plantes i de l'etnobotànica. És membre del Grup Local del Baix Ter de Flora Catalana. [Més...](#)